II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 8 päivänä heinäkuuta 1999,

sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaista siirtymäkausijärjestelyä koskevasta Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hakemuksesta

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 1551/1)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(1999/791/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/92/EY [1] ja erityisesti sen 24 artiklan,

on ilmoittanut jäsenvaltioille Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hakemuksesta,

sekä katsoo seuraavaa:

I TAUSTAA

1. *Menettely*

1) Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja teollisuusministeriön edustajat esittelivät komissiolle Pohjois-Irlannin siirtymäkausijärjestelyjä koskevan hakemuksen sisältöä ensimmäisen kerran 30. tammikuuta 1998.

2) Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esitti direktiivin 24 artiklan nojalla siirtymäkausijärjestelyjä koskevan hakemuksen Pohjois-Irlannin osalta 18. helmikuuta 1998 päivätyssä kirjeessään.

3) Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toimitti komissiolle asiaa koskevia lisätietoja 16. lokakuuta 1998 päivätyssä kirjeessään.

2. *Sähköalan rakenne ja direktiivin 96/92/EY täytäntöönpano Pohjois-Irlannissa*

4) Pohjois-Irlannin sähköalan nykyinen rakenne luotiin huhtikuussa 1992, jolloin toteutettiin sähköteollisuuden uudelleenjärjestelyt ja yksityistäminen. Sähköä tuottaa neljä riippumatonta osakeyhtiömuotoista sähköntuottajaa. Nämä yhtiöt ovat:

Ballylumford Power Ltd, nykyisin Premier Power Ltd

Belfast West Power Ltd

Coolkeeragh Power Ltd

Kilroot Power Ltd.

5) Laitosten kokonaiskapasiteetti on 2 063 megawattia. Kaksi edellä mainituista neljästä yhtiöstä tuottaa yli 82 prosenttia tästä energiamäärästä. Lisäksi eräät pienet tuottajat käyttävät uusiutuvia energialähteitä sähköntuotantoon.

6) Erillinen yhtiö, Northern Ireland Electricity plc (NIE), vastaa siirto- ja jakeluverkon toiminnasta sekä energian toimituksesta ja hankinnasta. Koska energian hankinta on NIE:n vastuulla, sen velvollisuus on ostaa kaikki keskeisten riippumattomien voimalaitosten tuottama sähkö. Tuottajien hintoja ei säännellä, mutta NIE:n hintoja säännellään.

[1] EYVL L 27, 30.1.1997, s. 20.

7) Pohjois-Irlannin sähköverkkoa ei ole liitetty Yhdistyneen kuningaskunnan muiden alueiden verkkoon; se on liitetty Irlannin verkkoon vain yhdellä liitosyksiköllä. Kyseinen 300 megawatin tehoinen liitosyksikkö otettiin vuonna 1995 uudelleen käyttöön 20 vuoden käyttökatkon jälkeen, ja se toimii kummankin verkon varajärjestelmänä. Pohjois-Irlannin ja Irlannin tasavallan kaupankäyntijärjestelmien kehittyessä liitosyksikön käyttö todennäköisesti lisääntyy. Pohjois-Irlannin ja Skotlannin välille on lisäksi suunnitteilla 250 megawatin tehoinen liitosyksikkö.

8) Direktiiviä 96/92/EY ei ole vielä pantu täytäntöön Pohjois-Irlannissa. Tarkoitus on kuitenkin sallia kolmansien osapuolien verkkoon pääsy julkaistun tariffin perusteella. Vaatimukset täyttävien asiakkaiden ryhmä määritellään niiden suurimpien asiakkaiden ryhmäksi, joiden kulutusta vastaava osuus markkinoista on avattava kunakin vuonna (vertaa direktiivin 96/92/EY 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa määritellyt markkinoiden avaamista koskevat vähimmäisvaatimukset).

3. *Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ilmoittamat siirtymäkausijärjestelyt*

9) Hakemus ja tämä päätös koskevat ainoastaan Pohjois-Irlannin kattavia siirtymäkausijärjestelyjä.

10) Ilmoitus koskee NIE:n ja neljän edellä mainitun, energia-alan uudelleenjärjestely- ja yksityistämistoimien yhteydessä vuonna 1992 perustetun tärkeimmän sähköntuotantolaitoksen välistä sähkönhankintasopimusta. NIE velvoitetaan näiden sopimusten nojalla ostamaan sähköä näiltä neljältä tuottajalta. Maksuun kuuluu kaksi osaa: i) Käyttömaksu, joka perustuu tuotantoyksiköiden hyödynnettävyysasteeseen ja käyttöominaisuuksiin ja jolla pyritään osaltaan rahoittamaan kiinteitä kustannuksia, kuten rahoituskustannuksia, palkkoja ja investoinnin tuottoa. ii) Energiamaksu, joka kattaa poltto-aineen osto- ja käyttökustannukset. Maksun suuruus lasketaan kunkin tuotantoyksikön sovitun tuottoasteen, lämpötason ja polttoainekustannusten perusteella.

11) Sopimusten voimassaolo päättyy vuoden 2001 ja viimeistään 31 päivän maaliskuuta 2024 välisenä aikana. Sopimukset, joiden voimassaolo päättyy vuoden 2012 jälkeen, voidaan kuitenkin tiettyjen ehtojen täyttyessä kumota 1 päivästä marraskuuta 2010.

12) NIE:lle voi aiheutua ongelmia siitä, että NIE on velvoitettu maksamaan tuotantolaitoksille edelleen samoin perustein nykyisten hankintavelvoitteiden mukaisesti, vaikka sen asiakaskunta supistuisi. Koska suuri osa NIE:n sähköntuottajille suorittamista maksuista on kiinteitä, kustannukset on perittävä takaisin suppeammalta asiakasryhmältä, joka koostuu muista kuin vaatimukset täyttävistä asiakkaista. Tämän seurauksena näiden pienempien asiakkaiden ostaman sähkön hinta nousee. Lisäkustannuksista käytetään nimitystä franchise-asiakkaan lisäkustannukset ("Franchise Customer Excess Costs"). Nämä kustannukset olisi jaettava sidottujen asiakkaiden ja kaikkien muiden asiakkaiden kesken.

13) Energianhankintasopimuksiin liittyvät sitoumukset voidaan jakaa seuraavasti:

Hukkakapasiteetti

14) Direktiivin 96/92/EY täytäntöönpanon jälkeen vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat valita energiantoimittajansa. Jos markkinoille tulee valtuutettuja tuottajia, jotka pystyvät myymään sähköä vaatimukset täyttäville asiakkaille, nykyisten voimayhtiöiden kapasiteetti saattaa ylittää sähkönkysynnän Pohjois-Irlannissa. Tilanteeseen saattaa vaikuttaa vuodesta 1991 suunnitteilla ollut liitosyksikön rakentaminen Pohjois-Irlannin ja Skotlannin välille.

Kaasusopimukseen liittyvät lisäkustannukset

15) NIE ja Ballylumford Power Ltd, nykyinen Premier Power Ltd, tekivät 1. huhtikuuta 1992 kaasun käyttöön siirtymistä koskevan sopimuksen, jossa määrätään Ballylumfordin voimalaitoksen öljyä polttoaineenaan käyttävien yksiköiden muuttamisesta kaasukäyttöisiksi. Valtaosa kaasun ostosta perustuu ota ja maksa -tyyppiseen kaasusopimukseen (keskeytettävissä oleva pitkän aikavälin sopimus 3, Long Term Interruptible 3). Tämä sopimus tehtiin vuonna 1992, ja se on voimassa vuoteen 2009. Sopimus sisältää hinnat, jotka ilmoituksen mukaan ovat vuodessa 20 miljoonaa Englannin puntaa korkeampia kuin vallitsevat markkinahinnat. Aiheutuvat lisäkustannukset siirretään energianhankintasopimuksen mukaisesti NIE:n maksettaviksi.

Kaasuputken kustannukset

16) Kaasun siirtämiseksi Pohjois-Irlantiin rakennettiin kaasuputki Twyholmista Skotlannista Pohjoiskanaalin yli Islandmageehen. Lisäksi voimaloiden kattilat muutettiin öljykattiloista kaasukattiloiksi. Putkilinjan rakennuskustannukset olivat 130 miljoonaa Englannin puntaa, ja kattiloiden muuttaminen maksoi 35 miljoonaa puntaa.

Savukaasun rikinpoisto

17) Lisäksi kustannuksia voivat aiheuttaa mahdolliset ympäristölainsäädännön muutokset, esimerkiksi vaatimus savukaasun rikinpoistolaitteiston lisäämisestä järjestelmään.

Hukkakustannusten määrä

18) Ilmoitukseen sisältyy arvio seuraavista vuosittaisista hukkakustannuksista (miljoonina puntina):

Hukkakapasiteetti	0–25
Kaasusopimukseen liittyvät lisäkustannukset	0–25
Kaasuputken kustannukset	0–14
Savukaasun rikinpoiston kustannukset	0–18
Kustannukset yhteensä	0–82

19) Tällaisia kustannuksia voi esiintyä vuoteen 2024 asti, jolloin viimeinen sähkönhankintasopimus umpeutuu. Jotkin näistä sopimuksista voidaan kuitenkin peruuttaa jo vuonna 2010 erilaisten tuottajille ja NIE:lle myönnettyjen lupien mukaisesti, mikäli tietyt edellytykset täyttyvät. Sopimusehdoista voidaan myös sopia uudelleen yleisten hukkakustannusten vähentämiseksi. Hallitus ja sääntelyviranomainen painottavat ilmoituksessa sitä, että hukkakustannukset voidaan hyväksyä korvattaviksi ainoastaan siinä tapauksessa, ettei tällaiseen sopimukseen ole onnistuttu pääsemään.

Kustannusten rahoittaminen

20) Ilmoituksessa on oletettu, että kaikki hyväksyttävät hukkakustannukset katetaan ottamalla käyttöön lopullisen sähkönkulutuksen lisämaksu. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus kuitenkin painottaa sitä, että mahdollisuutta jakaa kustannukset asiakkaiden ja sähköteollisuuden kesken on harkittava tarkasti ennen kuin lisämaksusta tehdään lopullisia päätöksiä.

21) Olettamuksena on, että NIE voisi saada korvauksen niistä hukkakustannuksista, joita ei voida kattaa, koska kaikki vaatimukset täyttävät asiakkaat eivät osta sähköä NIE:ltä. Verkon käytöstä maksettaisiin lisämaksu eli kilpailupoliittinen siirtymämaksu (Competitive Transition Charge, CTC). Tätä määrää kutsutaan franchise-asiakkaan lisäkustannuksiksi.

22) NIE laatii kolme kuukautta ennen kunkin tilivuoden loppua arvion seuraavan tilivuoden franchise-asiakkaiden lisäkustannuksista. Arviossa otetaan huomioon muun muassa seuraavat tekijät: sähkönhankintasopimuksen mukainen odotettu tuotanto, järjestelmän kokonaiskysyntä sekä niiden vaatimukset täyttävien asiakkaiden kysyntä, jotka eivät osta sähköä NIE:ltä. Siirtymämaksun suuruus päätetään tämän arvion perusteella.

23) Sähkön toimittajat keräävät siirtymämaksun kaikilta asiakkailta ja toimittavat sen NIE:lle. Maksun perustana on kilowattitunteina kulutettu sähkö, ja maksu esitetään omana kohtanaan asiakkaan sähkölaskussa.

24) NIE laskee jokaisen tilivuoden lopussa toteutuneen ylitai alijäämän, ja seuraavan vuoden siirtymämaksu korjataan sen varmistamiseksi, ettei korvaus ylitä franchise-asiakkaan lisäkustannuksia.

II **OIKEUDELLINEN ANALYYSI**

1. ***Oikeudellinen perusta: direktiivin 96/92/EY 24 artiklan 1 ja 2 kohta***

25) Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ilmoitti siirtymäkausijärjestelyitä koskevasta hakemuksesta esitettyjen sitoumusten ja toimintaa koskevien takeiden osalta direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaisesti.

2. ***Direktiivin 24 artiklan vaatimukset***

26) Direktiivin 96/92/EY 24 artiklassa todetaan seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot, joissa ennen tämän direktiivin voimaantuloa annettuja sitoumuksia tai toimintaa koskevia takeita ei voida täyttää tämän direktiivin säännösten vuoksi, voivat hakea siirtymäkausijärjestelyitä, jotka komissio voi myöntää niille ottaen huomioon muun muassa asianomaisen verkon koon, verkon yhteenliittymisasteen ja sen sähköteollisuuden rakenteen. Komissio ilmoittaa ennen päätöstään jäsenvaltioille näistä hakemuksista luottamuksellisuutta noudattaen. Päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

2. Siirtymäkausijärjestelyt ovat voimassa rajoitetun ajan, ja ne on sidottava 1 kohdassa tarkoitettujen sitoumusten tai takeiden voimassaoloon. Siirtymäkausijärjestelyihin voi kuulua poikkeuksia tämän direktiivin IV, VI ja VII luvusta. Siirtymäkausijärjestelyjä koskevista hakemuksista on ilmoitettava komissiolle vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta.”

27) EY:n perustamissopimuksen nojalla direktiivin 96/92/EY 24 artiklan 1 ja 2 kohdassa edellytetään siis, että komissio ottaa siirtymäkausijärjestelyjä koskevia hakemuksia tarkastellessaan huomioon seuraavat näkökohdat.

28) A. *Kyseisten sitoumusten tai toimintaa koskevien takeiden luonteeseen liittyvät vaatimukset*

1) Sitoumuksen tai toimintaa koskevan takeen olemassaolo on todistettava.

2) Sitoumuksen tai toimintaa koskevan takeen on oltava annettu ennen 20. helmikuuta 1997.

3) On osoitettava, että direktiivin 96/92/EY voimaantulo on syynä siihen, ettei sitoumusta ole voitu täyttää.

29) B. *Kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi ehdotettuja toimenpiteitä koskevat vaatimukset*

1) Siirtymäkausijärjestelyihin sisältyvien toimenpiteiden on kuuluttava direktiivin 96/92/EY IV, VI ja VII luvussa mainittujen poikkeusten soveltamisalaan.

2) Siirtymäkausijärjestelyt voivat olla voimassa ainoastaan rajoitetun ajan, ja ne on sidottava mainittujen sitoumusten ja toimintaa koskevien takeiden voimassaoloon.

3) Siirtymäkausijärjestelyn sisältämien toimenpiteiden on oltava sellaisia, että kauppaa ja kilpailua rajoitetaan ainoastaan sen verran kuin tavoitteitten saavuttamisen kannalta on perustellusti välttämätöntä. Myös näiden tavoitteitten on oltava oikeutettuja. Tehdessään näitä seikkoja koskevia päätöksiä komission on otettava huomioon muun muassa asianomaisen verkon koko, verkon yhteenliittymisaste ja jäsenvaltion sähköteollisuuden rakenne.

3. *Arvio Yhdistyneen kuningaskunnan siirtymäkausijärjestelyistä*

30) Kyseisten siirtymäkausijärjestelyjen yhteydessä ei ole välttämätöntä arvioida A kohdan vaatimusten 1, 2 ja 3 tai B kohdan vaatimusten 2 ja 3 täyttymistä. Kyseiset siirtymäkausijärjestelyihin sisältyvät toimenpiteet eivät edellytä poikkeamista direktiivin 96/92/EY IV, VI tai VII luvuista, eikä edellä olevan B kohdan vaatimus 1 siten täyty.

31) Kuten edellä todettiin, jäsenvaltion valitsema järjestelmä on direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukainen siirtymäkausijärjestely, jos se mahdollistaa poikkeuksen direktiivin 96/92/EY IV, VI tai VII luvussa asetetuista vaatimuksista.

32) Tarkasteltavina olevat toimenpiteet perustuvat pelkkään korvausjärjestelmään eli maksu- tai verojärjestelmään, jonka jäsenvaltio on ottanut käyttöön direktiivin 96/92/EY soveltamisesta aiheutuneiden hukkakustannusten korvaamiseksi.

33) Maksujen periminen ei edellytä poikkeamista direktiivin 96/92/EY IV, VI tai VII luvusta, eikä niiden voida siten katsoa kuuluvan direktiivin 24 artiklan mukaisiin siirtymäkausijärjestelyihin.

34) Tähän päätelmään ei vaikuta se seikka, että tarkasteltavina olevien toimenpiteiden kaltaiset toimet voivat vääristää kilpailua sähkön sisämarkkinoilla merkittävästi. Komissio toteaa, että tällaisten maksujen aiheuttamat taloudelliset seuraukset saattavat muistuttaa olennaisesti seurauksia, jotka aiheutuvat siitä, kun jotkin direktiivin 96/92/EY IV, VI ja VII luvussa asetetut velvoitteet jätetään täyttämättä kokonaan tai osittain. Nämä vääristymät ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, etteivät ne johdu tällaisesta direktiivissä tarkoitetusta erityisestä poikkeuksesta. Kuluttajilta perityllä verolla tai maksulla rahoitetun korvausmaksun siirtämistä tietyille sähköntuottajille ei siis suoraan käsitellä direktiivissä, mutta tätä toimenpidettä on tarkasteltava kilpailusääntöjen ja erityisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti. Toimenpiteitä, joiden taloudelliset vaikutukset ovat samanlaisia, on tämän näkemyksen mukaan tarkasteltava johdonmukaisesti kuhunkin yksittäiseen tapaukseen sovellettavasta menettelystä riippumatta.

35) Koska direktiivin 96/92/EY 24 artiklaa ei voida soveltaa tässä yhteydessä, ei ole tarpeen arvioida muiden edellä mainittujen A kohdan vaatimusten 1, 2 ja 3 sekä B kohdan vaatimusten 2 ja 3 täyttymistä.

4. ***Päätelmä***

36) Yhdistyneen kuningaskunnan direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaisesti ilmoittamaa siirtymäkausijärjestelyjä koskevaa hakemusta on arvioitu direktiivin 24 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti. Komissio toteaa, ettei 24 artiklan mukaisten siirtymäkausijärjestelyjen hyväksyminen ole mahdollista eikä tarpeen tässä yhteydessä, koska toimenpiteet eivät johda poikkeamiseen direktiivin IV, VI ja VII luvusta. Järjestelmään sisältyy kuluttajilta perittävillä veroilla ja maksuilla rahoitettujen korvausmaksujen siirtoja tietyille sähköntuottajille. Tällaisia toimenpiteitä ei käsitellä direktiivissä 96/92/EY suoraan, mutta niitä on tarkasteltava valtiontukia koskevien sääntöjen ja erityisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tämä päätös koskee Yhdistyneen kuningaskunnan komissiolle 18 päivänä helmikuuta 1998 toimittamaa hakemusta, jota täydennettiin 16 päivänä lokakuuta 1998, direktiivin 96/92/EY mukaisten siirtymäkausijärjestelyjen myöntämiseksi. Ilmoitus koskee

NIE:n sekä Ballylumford Power Ltd:n (nykyisin Premier Power Ltd), Belfast West Power Ltd:n, Coolkeeragh Power Ltd:n ja Kilroot Power Ltd:n välisiä sähkönhankintasopimuksia.

2 artikla

Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ilmoittamiin siirtymäkausijärjestelyihin ei kuulu toimenpiteitä, jotka muodostaisivat poikkeuksen direktiivin 96/92/EY IV, VI tai VII luvusta, kuten direktiivin 24 artiklan 2 kohdassa määritellään. Tämän vuoksi direktiivin 24 artiklaa ei voida soveltaa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten ilmoittamiin siirtymäkausijärjestelyihin.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 8 päivänä heinäkuuta 1999.

Komission puolesta

Christos PAPOUTSIS

Komission jäsen